

ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๑๔ สุขุมวิท ๒๓ แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทรศัพท์ ๐-๒๖๕๙-๕๐๐๐
ภายใน ๑-๕๖๖๖ โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๕๙-๖๑๗๒

ข่าวจากหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ฉบับประจำวันที ๒๔ เดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๕๘ หน้า ๒ มูลค่าข่าว ๔๐๐,๓๖๕.-

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูที่ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

ความเป็นปัจเจก...จังหวัดคุณธรรม

กลับจากประสบความสำเร็จในการแสวงหาและพัฒนาองค์คุณธรรม ได้แก่ โรงเรียนคุณธรรม โรงพยาบาลคุณธรรม เทศบาลคุณธรรม โรงพักคุณธรรม ฯลฯ ในปีงบประมาณ 2557 ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ได้ริเริ่มโครงการพื้นที่คุณธรรม โดยมีจังหวัดที่เสนอตัวเข้าเป็นโครงการนำร่อง 4 จังหวัด

หนึ่งใน 4 จังหวัด คือ จ.พิจิตร ซึ่งประสบความสำเร็จในการสร้าง “บางมูลนากโมเดล” ต้นแบบโรงเรียนคุณธรรมที่มูลนิธิยุวสถิรคุณ ได้นำไปขยายผลใน 500 โรงเรียนทั่วประเทศแล้ว และเครือข่ายโรงพยาบาลคุณธรรมในหลายจังหวัดซึ่งโรงพยาบาลบางมูลนากเป็นแกนนำ

จุดเริ่มต้นของจังหวัดคุณธรรม เกิดจาก “คนพิจิตร” ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตจนมีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต 2 ท่าน คือ นพ.เกษม วัฒนชัย องคมนตรี และ ปราโมทย์ โชติมงคล อดีตประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้ริเริ่มพัฒนาโรงเรียนเก่าของท่าน คือ บางมูลนากภูมิวิद्याคมให้เป็นโรงเรียนคุณธรรมในปี 2553 จนเป็น “บางมูลนากโมเดล” และได้รับการขยายผลทั่วประเทศในปี 2557

ระยะหลังรัฐมนตรีกระทรวงวัฒนธรรม วีระ โรจน์พจนรัตน์ คนพิจิตรอีกท่านหนึ่ง ได้เข้ามาช่วยผลักดันการพัฒนาสังคมคุณธรรม

ของ จ.พิจิตร โดยเน้น “ความเป็นพิจิตร” เพื่อให้เป็นจังหวัดคุณธรรม

ท่านองคมนตรีเกษม เป็นคนจุดประกายพัฒนาสังคมคนพิจิตร เนื่องจากมองเห็นปัญหาความประพฤติของนักเรียนโรงเรียนบางมูลนากภูมิวิद्याคมที่ท่านเคยศึกษา ได้เปลี่ยนแปลงไปในทางไม่ดีตามสมัยนิยม จึงมีแนวคิดในการฟื้นฟูคุณธรรมความดีของนักเรียนให้กลับมามีความเหมือนสมัยที่ท่านเป็นนักเรียนอยู่

จากแนวคิดนี้ ได้มอบให้ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (องค์การมหาชน) ในปัจจุบัน แสวงหากระบวนการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนบางมูลนากภูมิวิद्याคม โดยได้รับการสนับสนุนทรัพยากรจากสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

การแสวงหาองค์ความรู้ได้รับการสนับสนุนวิทยากรจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภายใต้การนำของอาจารย์สมปอง ใจดีเคยจัดกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้มีกระบวนการ “ร่วมกันพัฒนา” การบริหารสถานศึกษาเพื่อมุ่งสู่ “โรงเรียนคุณธรรม” หลังจากดำเนินการในปี 2553 ถึงปี 2557 รวมเวลา 4 ปี เกิดการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนบางมูลนากภูมิวิद्याคมอย่างมีนัยสำคัญ จนเกิดหลักปฏิบัติที่ดีหรือ Best Practice 4 ประการ คือ

ประการแรก บุคลากรทุกฝ่าย ได้แก่

ประพฤติอย่างต่อเนื่องจนเกิด “กระบวนทัศน์” (Paradigm) ที่ก่อให้เกิดชุดความคิดเป็นกรอบในการตัดสินใจปฏิบัติกรณที่ใกล้เคียงกันด้วยความดี จนเป็นลักษณะนิสัยเป็นคนดีมีคุณธรรมที่ “คิดดี”

ขณะเดียวกัน มาตรฐานการปฏิบัติที่เห็นพ้องต้องกัน จะเป็น “บรรทัดฐานของสังคม” (Norms) ซึ่งเมื่อ “ทำดี” สืบต่อไปอย่างต่อเนื่องก็จะได้รับการพัฒนาเป็น “วัฒนธรรม” หรือวิถีชีวิตของคนในสังคมนั้น

แนวคิดนี้ ท่านองคมนตรีเกษม มีความเห็นว่า เป็นการสร้างคุณธรรมที่เข้มแข็งหรือ Moral Strength สามารถขยายผลไปสู่โรงพยาบาล โรงพัก และหน่วยบริการประชาชนต่างๆ ได้

ตัวอย่างเช่น โรงพยาบาลบางมูลนาก พบปัญหาในโรงพยาบาลเกี่ยวกับการให้บริการแก่คนไข้ วิธีการแก้ไข คือต้องให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงพยาบาล และคนไข้ให้เกิดความเข้าใจในเรื่องของการบริการ โดยนำหลักคุณธรรม “ความเมตตา” มาให้บริการคนไข้เสมือนญาติผู้ใหญ่ของตน เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ท่านจึงได้เสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาพิจิตรให้เป็นจังหวัดคุณธรรมว่าควรใช้ “กลวิธีการกักตวงเครือข่าย” ที่มีอยู่ โดยทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ เช่น โรงพัก โรงพยาบาล และโรงเรียน ซึ่ง

ผู้บริหารศึกษา ครู นักเรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ประการที่สอง ต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วมแสวงหา “ความดีที่ต้องการเห็น” หรือ “พึงประสงค์” และ “ความไม่ดีที่ไม่ต้องการเห็น” หรือ “ไม่พึงประสงค์” ที่เห็นพ้องต้องกัน

ประการที่สาม จัดทำ “บัญชีความดีที่พึงประสงค์” และ “บัญชีความไม่ดีที่ไม่พึงประสงค์” อย่างละ 2-3 ประเด็น เพื่อจัดทำเป็น “คุณธรรม” หรือ “คุณค่า” ที่จะร่วมกันสร้าง

และประการที่สี่ แปลงคุณธรรมหลักไปสู่การปฏิบัติ โดยให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียนกำหนดหลักเกณฑ์จริยธรรมหรือความประพฤติที่ดี เช่น นักเรียนจะซื่อสัตย์โดยไม่ลอกข้อสอบ มีการจัดซื้อจัดจ้างที่โปร่งใส เป็นต้น และกำหนดมาตรฐานร่วมกัน โดยใช้วงจรรคุณภาพ (Deming Circle) การวางแผน (Plan) ทดลองปฏิบัติ (Do) ตรวจสอบประเมินผล (Check) และกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติ (Actions)

กระบวนการมีส่วนร่วมนี้ทำให้เกิด “ความเชื่อ” (Belief) ที่ก่อให้เกิดความยินดีและตัวอย่างที่พบคือ การแก้ปัญหาเรื่องยาเสพติดแก่เยาวชน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและให้ทุกคนร่วมกันเปิดใจ ตั้งแต่ฝ่ายบริหาร ฝ่ายบุคลากร และฝ่ายอื่นๆ ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาคือ

ความสำเร็จนี้เกิดจากมีส่วนร่วมจากทุกภาคี และการตั้งเป้าหมายหลักร่วมกัน โดยใช้ประเด็น “เรื่องปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ” มาใช้ในการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เช่น โรงเรียนบางมูลนาก ที่ได้นำปัญหามาเป็นตัวขับเคลื่อนและดึงความดีที่เกิดจากความเห็นของทุกฝ่าย มาร่วมกันปฏิบัติ และปีต่อมาได้กำหนดประเด็นใหม่เรื่อง “คุณธรรมทุกพื้นที่ ความดีทั้งโรงเรียน” เป็นต้น

บทสรุปเบื้องต้นจากผลงาน 1 ปี ที่เครือข่ายใน จ.พิจิตร ได้แถลงในงานสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพิจิตร เมื่อวันที่ 7 ก.ย. 2558 มีดังนี้

เครือข่ายโรงเรียนคุณธรรม

ปัญหาที่อยากแก้ : 1) ไม่มีควมรับผิดชอบ 2) ขาดวินัย 3) ไม่ใฝ่เรียนรู้

ความดีที่อยากทำ : 1) จิตสาธารณะ 2) มีวินัย 3) รักษาความเป็นไทย

เครือข่ายโรงพยาบาลคุณธรรม

ปัญหาที่อยากแก้ :

1) ระบบการสื่อสารภายในองค์กรและระหว่างองค์กร

2) การสร้างสัมพันธ์ภาพทั้งในองค์กรและระหว่างองค์กร

3) พฤติกรรมการบริการของเจ้าหน้าที่

ความดีที่อยากทำ : 1) ความซื่อสัตย์ 2) ความรับผิดชอบ 3) จิตอาสา

เครือข่ายเกษตรกรคุณธรรม

ปัญหาที่อยากแก้ :

1) ชาวที่ผลิตไม่มีคุณภาพ ควรพัฒนาให้เป็นชาวนคุณธรรม

2) ลดต้นทุนการผลิต ด้วยการทำบัญชีครัวเรือนและต้นทุนอาชีพ

3) ปัญหาสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

ความดีที่อยากทำ : 1) การรวมกลุ่มสมาชิกเกษตรกรอินทรีย์เป็นเครือข่ายจังหวัด

2) การผลิตอาหารปลอดภัย

3) ประชุมสัญจรเรียนรู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอำเภอ เดือนละ 1 ครั้ง

นอกจากการขับเคลื่อนของเครือข่ายแล้ว กลุ่มพลังขับเคลื่อนทางสังคมของ จ.พิจิตร ได้แก่ คณะสงฆ์จังหวัดพิจิตร พร้อมทั้งจะให้การสนับสนุนการขับเคลื่อนของชุมชน 4 ด้าน การศึกษาสงเคราะห์ สาธารณูปการ และการช่วยเหลือสังคมสงเคราะห์

นอกจากนั้น ชมรมผู้สูงอายุซึ่งเคยจัดประชุมสัญจรในพื้นที่ต่างๆ เดือนละ 1 ครั้ง และจัดมหกรรมผู้สูงอายุปีละ 1 ครั้ง เพื่อถักทอและหนุนเสริมผู้ทำความดีต่อสังคม โดยมีการจัดมาแล้ว 37 ครั้ง ในระดับอำเภอและจังหวัด ต่อไปจะมีการจัดประชุมสัญจรในระดับตำบล หมู่บ้าน อำเภอ ทำทุกเดือน เพื่อรณรงค์และสร้างสมัชชาคุณธรรมจังหวัดของ

พิจิตรให้เป็นรูปธรรม

ผลสัมฤทธิ์จากงานสมัชชาคุณธรรมจังหวัดพิจิตร เพื่อมุ่งสู่ “จังหวัดคุณธรรม” มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้นและมีโอกาสสำเร็จได้สูงมาก จึงขอกำลังใจจากทุกภาคส่วนและผู้บริหารประเทศสนับสนุนโครงการนี้

อย่างไรก็ดี สิ่งสำคัญที่ทุกภาคส่วนเห็นตรงกัน คือ สร้างพลัง “ความเป็นพิจิตร” ด้วยการร่วมปฏิรูปตนเองให้ “คิดดี พูดดี ทำดี” เพื่อมุ่งสู่ความเป็น “จังหวัดคุณธรรม”

นอกจากการขับเคลื่อนของเครือข่าย

แล้ว กลุ่มพลังขับเคลื่อนทางสังคมของ

จ.พิจิตร ได้แก่ คณะสงฆ์จังหวัดพิจิตร

พร้อมที่จะให้การ

สนับสนุนการขับเคลื่อนของชุมชน 4 ด้าน การ

ศึกษาสงเคราะห์ สา-

ธารณูปการ และ

และการช่วยเหลือ

สังคมสงเคราะห์

